

UČNI NAČRT

FRANCOŠČINA

Gimnazija

Splošna, klasična, strokovna gimnazija

Obvezni ali izbirni predmet (420 ur)

Matura (predvidene dodatne ure)

UČNI NAČRT

FRANCOŠČINA

Gimnazija; Splošna, klasična, strokovna gimnazija

Obvezni ali izbirni predmet (420 ur), matura (predvidene dodatne ure)

Predmetna komisija:

dr. **Meta Lah**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, predsednica (v letu 2007)

Simona Cajhen, Zavod RS za šolstvo, članica in predsednica od 1. 1. do 31. 12. 2008

Zdravka Kante, Gimnazija Nova Gorica, članica

Hilda Zalokar, Osnovna šola Orehek, Kranj, članica

Pri posodabljanju učnega načrta je predmetna komisija za posodabljanje učnega načrta za francoščino izhajala iz obstoječega učnega načrta za francoščino iz leta 1998, upoštevala je mnenja in nasvete učiteljev, svetovalcev in drugih strokovnjakov ter doslej objavljena dela slovenskih in tujih avtorjev v zvezi s poukom francoščine.

RECENZENTA:

dr. **Vladimir Pogačnik**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta

Ines Vižin, Gimnazija Nova Gorica

Uredila: **Nataša Purkat**

Sprejeto na 110. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 14. 2. 2008.

Kazalo

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI/KOMPETENCE.....	7
3 CILJI IN VSEBINE.....	10
3.1 Jezikovna zmožnost	10
3.1.1 Tematika	10
3.1.2 Jezik.....	11
3.2 Sociolingvistična zmožnost.....	18
3.3 Diskurzivna zmožnost.....	18
3.4 Strateška zmožnost.....	18
3.5 Medkulturna zmožnost.....	18
3.5.1 Pouk književnosti	19
3.6 Socialna zmožnost.....	20
3.7 Sporazumevalne zmožnosti.....	20
3.7.1 Zmožnost sprejemanja (bralno/slušno razumevanje)	21
3.7.2 Zmožnost tvorjenja (pisno in ustno izražanje)	21
3.7.3 Zmožnost ustnega in pisnega sporazumevanja – interakcije.....	22
3.7.4 Zmožnost mediacije.....	23
3.7.5 Zmožnost nebesedne komunikacije.....	23
3.8 Komunikacijske funkcije	23
3.9 Opredelitev posebnih znanj.....	25
4 PRIČAKOVANI DOSEŽKI	26
5 MEDPREDMETNE POVEZAVE IN KROSKURIKULARNE TEME	28
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	30
6.1 Pouk jezika – glasoslovje in slovnica.....	30
6.2 Pouk jezika – besedišče.....	31
6.3 Razvijanje sociolingvistične, diskurzivne in strateške zmožnosti	32
6.4 Razvijanje medkulturne zmožnosti	32
6.4.1 Sprejemanje umetnostnega besedila.....	33
6.4.2 Tvorjenje umetnostnega besedila	33

6.5 Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti	34
6.5.1 Bralno razumevanje	34
6.5.2 Slušno razumevanje	37
6.5.3 Ustno izražanje	40
6.5.4 Pisno izražanje	41
6.5.5 Zmožnost ustnega in pisnega sporazumevanja – interakcije	42
6.5.6 Zmožnost mediacije	43
6.5.7 Zmožnost nebesedne komunikacije	43
7 VREDNOTENJE DOSEŽKOV	44
7.1 Oblike preverjanja in ocenjevanja	45
7.2 Vsebine preverjanja in ocenjevanja	46

1 OPREDELITEV PREDMETA

Francoščina se v slovenskem šolskem okolju uči in poučuje kot drugi ali tretji tuji jezik in tako dopolnjuje in pogloblja izkušnje, ki so si jih dijaki/dijakinje pridobili pri učenju materinščine in drugih tujih jezikov. Dijaki/dijakinje se pri predmetu usposablajo za učinkovito ustno in pisno sporazumevanje v francoščini.

Širjenje védenja o jeziku, pridobivanje znanja in razvijanje jezikovnih spretnosti, spoznavanje možnosti različnih jezikovnih sistemov, soočanje s pragmatičnimi, sociolingvističnimi in retoričnimi zakonitostmi francoščine, navajanje k samostojnemu razmišljanju in argumentiranju, umeščanje izvirnih francoskih in frankofonskih leposlovnih besedil v okvir svetovne in slovenske književnosti, spoznavanje francoske in širše frankofonske civilizacije in kulture ter spodbujanje k samostojnemu izobraževanju prispevajo k osebni in intelektualni rasti dijakov/dijakinj, pa tudi k njihovi praktični iznajdljivosti. Medkulturne primerjave ob razumevanju in sprejemanju drugačnosti utrjujejo lastno identiteto in navajajo k odpiranju navzven in spoštovanju drugih.

Pri poučevanju/učenju francoščine še vedno sledimo komunikacijskemu pristopu. Bistvo tega pristopa je, da je osredinjen na dijake/dijakinje in njihove potrebe in zanimanja. V čim večji meri uporabljamo izvorna besedila in predloge. Smiselno je, da se dejavnosti pri jezikovnem pouku približujejo situacijam v resničnem življenju. Nekateri novejši pristopi, na primer pristop, temelječ na dejavnostih (task based approach, apprentissage basé sur les tâches), temeljijo prav na realnih situacijah in z njimi lahko dijake/dijakinje v kratkem času usposobimo za osnovno komunikacijo v tujem jeziku.

Razvoj tehnologije in veliko večja mobilnost prebivalcev naše in drugih dežel danes omogočata drugačen, pristnejši stik s ciljnim jezikom. Učitelji in dijaki/dijakinje z lahkoto dostopajo do tujih virov in učenje se ne omejuje le na ure v razredu. Učitelj lahko pridobitve tehnologije in različne načine povezovanja z deželami, v katerih se govori francosko (npr. potovanja ali dijaške izmenjave) uporabi za motivacijo in osmišljanje pouka.

Poučevanje in učenje francoščine kot tujega jezika sledi smernicam evropskih dokumentov, zlasti Skupnega evropskega okvira za jezike.

Cilj poučevanja/učenja francoščine je torej oblikovati samozavestne dijake/dijakinje, ki bodo imeli zadostno količino znanja, spretnosti in kulturnega ter civilizacijskega védenja za učinkovito sporazumevanje v ciljnem jeziku. Hkrati je pomembno tudi, da se dijaki/dijakinje zavedajo svoje soodgovornosti v procesu učenja: da so sposobni/sposobne samovrednotenja (s pomočjo različnih pripomočkov, na primer Jezikovnega listovnika), kritičnega odnosa do svojega dela in znanja ter prevzemanja pobud za uspešno napredovanje.

MODULI POUČEVANJA FRANCOŠČINE NA GIMNAZIJAH

V gimnazijskem izobraževanju se francoščina večinoma poučuje kot drugi tuji jezik.

Avtonomija šole dopušča, da šola – zlasti v okviru izbirnih vsebin – francoščino ponudi v različnih oblikah: kot tretji ali celo četrti tuji jezik. Učenje četrtega tujega jezika je smiselno v primeru, da ima šola pred seboj natančno določen cilj, npr. izmenjavo dijakov.

Ime modula	Modul: drugi tuji jezik	Modul: tretji tuji jezik	Modul: četrti tuji jezik
<i>Število ur pouka</i>	420	315	70 ¹ - 140
<i>Vrsta programa</i>	začetni ²	začetni	začetni

¹ Ti dijaki/dijakinje bodo dosegli raven A1, vstopno raven ali raven preživetja.

² V veliko osnovnih šolah se francoščina že uči kot izbirni predmet v tretjem triletju. Priporočamo, da se ob prihodu na gimnazijo te dijake/dijakinje vključi v posebne skupine, z njimi na hitro ponovi osnovnošolsko snov in nadaljuje z učenjem francoščine. Ti dijaki/dijakinje bodo ob koncu šolanja nedvomno lahko dosegli stopnjo B1.

<i>Raven znanja ob zaključku šolanja</i>	A2+/B1	A2	A1/A1+
--	--------	----	--------

Učni načrt je pisan za francoščino kot 2. tuji jezik (420 ur učenja), kar je tudi najpogostejša oblika učenja/poučevanja francoščine v slovenskih gimnazijah. Učni dosežki za vse module so opredeljeni v poglavju 4.

Predvidene ravni znanja so izražene z lestvico Skupnega evropskega okvira za jezike. Vse ravni so določene na podlagi predvidevanj in bi morale biti potrjene z empiričnimi raziskavami.

Po štirih letih učenja dijaki/dijakinje lahko opravljajo maturo iz francoščine. Za pripravo na maturo so poleg 420 ur rednega pouka predvidene dodatne ure, učni standardi pa so opredeljeni v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo

2 SPLOŠNI CILJI/KOMPETENCE

Pri pouku francoščine dijaki/dijakinje:

- usvojijo glasoslovno, pomenoslovno-besedotvorno, oblikoslovno-skladenjsko in besediloslovno zgradbo francoščine,
- razvijejo sporazumevalne sposobnosti in spretnosti za uspešno dojetje in oblikovanje ustnih in pisnih sporočil in besedil v francoščini,
- usvojijo tehnike za samostojno učenje, se uvajajo v rabo dvojezičnih in enojezičnih jezikoslovnih oziroma literarnozgodovinskih priročnikov ter se navajajo na pridobivanje podatkov iz izvirnih besedil,
- razvijejo védenje o splošni strukturi jezika in o njegovih pragmatičnih in sociolingvističnih razsežnostih, še posebej ob primerjanju jezikovnih zakonitosti materinščine in francoščine,

- se seznanjajo s francosko in frankofonsko književnostjo, kulturo in civilizacijo in se uvajajo v dejavno razumevanje izvirnih predlog v francoščini,
- razvijajo konstruktiven odnos do tujega jezika, njegovih govorcev in kulturnih posebnosti in značilnosti frankofonskih dežel,
- utrjujejo zavest o lastni identiteti,
- razvijajo medkulturno zavest, primerjajo lastno identiteto z identiteto drugih narodov in se navajajo na strpne medčloveške odnose,
- pridobivajo potrebno samozavest za sporazumevanje, izkoristijo vsako priliko za sporazumevanje v tujem jeziku, so pripravljeni sprejeti tveganje in se učiti na podlagi storjenih napak,
- razvijajo zmožnost medpredmetnega povezovanja znanja,
- se navajajo na samostojno in kritično mišljenje in vrednotenje.

Poleg naštetih ciljev dijaki/dijakinje razvijejo še naslednje splošne kompetence:

Sporazumevanje v maternem jeziku
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomočjo protistavne analize prepoznava razlike in podobnosti med jezikovnimi pojavi in razmišljajo o ustroju materinščine in tujega jezika, - pri materinščini pridobljene učne strategije, znanja in spretnosti uporabijo pri pouku tujega jezika.
Učenje učenja
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zavedajo svoje soodgovornosti za učinkovito učenje tujega jezika, - so sposobni/ne spremljati svoj napredek in kritično ovrednotiti svoje znanje, - sprejemajo popravke učitelja in drugih dijakov, - ob pomoči učitelja razvijajo svojemu učnemu slogu primerne učne strategije.
Kulturna kompetenca – kulturna zavest in izražanje
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primerjajo kulturno in civilizacijsko drugačna okolja od svojega in so do njih tolerantni/ne,

<ul style="list-style-type: none"> - razvijejo pozitiven odnos do tujih jezikov, - sprejemajo in vrednotijo različne vrste umetnosti: književnost, likovne umetnosti, glasbo, gledališče, film.
Socialne in državljanske kompetence
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se navajajo na skupinsko delo: upoštevajo dogovore, so sposobni/ne upoštevati tuje mnenje, znajo sklepati kompromise, znajo skupaj z drugimi načrtovati skupinsko delo in poiskati rešitev problemov, - s pomočjo primerjave s tujimi deželami razvijejo zavest o svoji narodni pripadnosti in kulturni identiteti.
Digitalna pismenost
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pri pouku tujega jezika uporabljajo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za informiranje, iskanje podatkov, oblikovanje različnih dokumentov in predstavitev, ipd., - uporabljajo IKT pri sporazumevanju (npr. el. pošta), - se, če se za to pokaže priložnost, vključijo v nacionalne ali mednarodne mrežne projekte.
Samoiniciativnost in podjetnost
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevzemajo pobude za razreševanje konfliktov in problemov, - naučeno znanje uporabljajo v praktičnih situacijah vsakdanjega življenja.
Matematična –logična kompetenca in osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijejo kompetenco logičnega sklepanja, zlasti v okviru jezikovnega sistema, - poglobljajo zmožnost logične in prostorske predstavljalivosti.

3 CILJI IN VSEBINE

Učenje in poučevanje tujega jezika vključuje razvijanje različnih kompleksnih zmožnosti. Po komunikacijskem pristopu jih lahko opredelimo takole: jezikovna, sociolingvistična, diskurzivna, strateška, medkulturna in socialna zmožnost.

Pri pouku tujega jezika se v večji ali manjši meri dotaknemo vseh zmožnosti.

Določene zmožnosti, ki jih razvijamo pri pouku tujih jezikov (na primer sporazumevalne zmožnosti in sporočilni nameni), prekrivajo več zgoraj navedenih kategorij.

3.1 JEZIKOVNA ZMOŽNOST

Pri jezikovni zmožnosti gre za poznavanje besedišča in jezikovnih struktur, ki omogočajo, da dijaki/dijakinje tvorijo smiselna sporočila.

3.1.1 Tematika

Okvirne priporočene učne vsebine so naslednje:³

Jaz
<ul style="list-style-type: none">• Osebni podatki (ime, priimek, naslov, poklic, narodnost, starost, interesi, vsakdanje dejavnosti, opisovanje videza in značaja)• Telo in zdravje: telo in deli telesa, higiena, počutje, bolezni, poškodbe• Oblačila
Moj dom
<ul style="list-style-type: none">• Družinski člani, prijatelji, stanovanje in oprema, bivalno okolje• Praznovanja
Moja šola
<ul style="list-style-type: none">• Vrste šol, učni predmeti, življenje in delo v šoli, šolske potrebščine, interesne dejavnosti, šolski sistem

³ Učitelj lahko učne vsebine dopolnjuje v skladu s svojim letnim načrtom in načrtom šole.

Moj svet
<ul style="list-style-type: none"> • Mesto, orientacija • Počitnice in potovanja: prospekti, prevozi, vozovnice • Nakupovanje: trgovine, načini plačevanja, mere, denar, oglasi • Poklicno delo: poklici in dejavnosti v zvezi z njimi • Izobraževanje, kultura, tehnika, znanost • Medčloveški odnosi: sosedski, prijateljski, odnosi moški-ženska, odnosi med generacijami • Društva in organizacije • Dobrodelne dejavnosti • Javne službe, informacije: pošta, telegraf, telefon, banka, ipd. • Prosti čas, zabava: knjige, časopisi, revije, izleti, filmi, gledališče, radio, televizija, glasba • Prireditve, šport • Počitniško delo mladih
Moje okolje
<ul style="list-style-type: none"> • Hrana in pijača: jedi in pijače, obedi, recepti, specialitete • Čas, vreme, podnebje: ura, dan, mesec, letni časi, koledar, vreme in vremenska napoved • Živali in rastline • Človek in njegovo okolje: skrb za okolje, posledice uničevanja okolja
Moja dežela
<ul style="list-style-type: none"> • Geografske, kulturne, zgodovinske značilnosti • Navade in običaji
Tuje dežele
<ul style="list-style-type: none"> • Francija in frankofonski svet: dežele in mesta, znamenitosti • Civilizacija: geografske in zgodovinske značilnosti, običaji, šolski sistem, umetnost, književnost • Stiki med Slovenijo in Francijo oz. frankofonsko ali drugo tujo deželo • Francoščina v Evropi in v svetu, tuji jeziki, frankofonija

3.1.2 Jezik

Za uspešno razumevanje, sporočanje ter govorno in pisno sporazumevanje v francoščini dijaki/dijakinje med učnim procesom razvijejo jezikovno zmožnost s pomočjo vseh jezikovnih elementov.

Jezikovna znanja in spretnosti	Operativni in procesno-razvojni cilji
Glasoslovje	Dijaki/dijakinje prepoznajo francoske glasove in obvladajo osnovna pravila izgovorjave vseh francoskih samoglasnikov (ustnih in nosnih), soglasnikov, značilnega francoskega polglasnika (e-muet) in izpust (npr.: l'ami); besede povezujejo v ritmične enote s pravilnim naglasom na zadnjem zlogu; naučijo se povezovati (enchaîner) in uporabljati najpogostejše vezave (liaisons).
Pravopis	Dijaki/dijakinje zapisujejo vse glasove, uporabljajo pravopisna pravila in pravopisna znamenja (ostrivec, krativec, strešico, opuščaj, vezaj, sedij,...) ter črkujejo lastna imena in druge besede; pravilno uporabljajo tudi ločila in veliko začetnico.
Oblikoslovje	Dijaki/dijakinje prepoznajo, razumejo in uporabljajo naštete jezikovne strukture. Spoznavanje in usvajanje jezikovnega znanja mora biti vselej podrejeno sporočilni vlogi francoskega jezika.

Samostalnik in pridevnik	Dijaki/dijakinje poimenujejo osebe, živali, rastline, kraje, stvari in pojme s samostalniki ter jih opisujejo in natančneje določajo s pridevniki v ednini in množini. Upoštevajo ujemanje pridevnika s samostalnikom v spolu in številu. Izpeljejo obliko samostalnika in pridevnika za ženski spol. Svoji stopnji jezikovnega znanja primerno dijaki/dijakinje poznajo posebnosti množine in zloženske. Pridevnike stopnjujejo in poznajo posebne oblike (npr.: bon - meilleur - le meilleur) ter jih pravilno umeščajo v povedi. Poznajo besedne družine samostalnika, pridevnika, prislova, glagola. Besede tvorijo s priponami (npr.: le sport → (un) sportif, (une) sportive; vendre → le vendeur, la vendeuse; heureux, heureuse → heureusement), s predponami (npr.: (im)possible, l'impossibilité), s
---------------------------------	--

	konverzijo (marron, le mal, le pouvoir) in z zlaganjem (une pomme de terre, un sourd-muet).
Členi	Z ustrezno uporabo členov dijaki/dijakinje razumejo in izražajo (ne)določenost ali posplošenost poimenovanja oseb, stvari, itd. Razlikujejo med rabo določnega, nedoločnega in delnega člena, izpuščajo člene, ko je to potrebno, ter nadomeščajo nedoločni in delni člen z "de". Poznajo in uporabljajo spajanje člena s predlogi.
Pridevniški zaimki	Dijaki/dijakinje uporabljajo kazalne (ce garçon, cet homme, cette amie/femme, ces amis, ce cahier-ci, ... ce cahier-là,...), svojilne (mon livre, ... son amie, ...), nedoločne (tout, chaque, certains, plusieurs, quelques), vprašalne in vzklične (quel, quelle, ...) pridevniške zaimke.
Števniki	Z glavnimi in vrstilnimi števnikmi štejejo in razvrščajo stvari, osebe (Napoléon I ^{er} , Louis XIV), izražajo uro, datum (le 14 juillet, le 1 ^{er} mai), leta, stoletja, starost, itd.
Zaimki: osebni, svojilni, kazalni, oziralni, vprašalni, nedoločni	<ul style="list-style-type: none"> - V vlogi različnih stavčnih členov (osebka in predmeta) nadomeščajo samostalnike z nepoudarjenimi in s poudarjenimi osebnimi zaimki, uporabljajo prislovna zaimka "en" in "y" ter povratno osebni zaimke "se" /"soi". Pravilno umeščajo osebne zaimke v trdilnih in nikalnih pripovednih ter velelnih povedih. Poznajo tudi mesto zaimka pri nedoločniku (pravilna raba z glagoli devoir: npr.: Je dois le faire., savoir, pouvoir, vouloir, v futur proche in passé récent). - S svojilnimi zaimki (le mien, la mienne, ...) izražajo svojino. - Z nezloženimi (celui, celle,... + ce / c') in zloženimi (celui-ci/là,..., cela/ça) kazalnimi zaimki izražajo časovno in krajevno bližino, uporabljajo jih v zvezah (celui qui/que/dont ... celui de ..., ce qui/que/dont ...). - Z nezloženimi (qui, que, où, dont) in zloženimi (lequel ... duquel ...auquel ...) oziralnimi zaimki v odvisnih stavkih pojasnjujejo odnosnico (osebo ali stvar), na katero se zaimke nanaša. - Z nezloženimi (qui, que, quoi) in zloženimi (lequel ...) vprašalnimi zaimki vprašajo po osebkju in predmetu (po osebi ali stvari). - Z nedoločnimi zaimki (on, personne, rien, quelqu'un, quelque chose, tout/tous, certains, plusieurs) izražajo nedoločene ali neznane osebe /stvari, količino in mero.

<p>Prislovi: načinovni, količinski in merni, časovni, krajevni, vprašalni, mnenjski ter vezniški</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Za izražanje načina glagolskega dejanja dijaki/dijakinje uporabljajo načinovne prislove, ki jih tvorijo iz pridevnika (doux → douce → doucement; prudent → prudemment; courant → couramment; vraiment; précisément) in jih stopnjujejo, poznajo posebnost (bien – mieux – le mieux), uporabljajo pridevnike kot prislove (parler bas, chanter fort, coûter cher,...). - S količinskimi in mernimi prislovi (peu, très, beaucoup, trop, assez, tellement, complètement, aussi, autant, plus, moins) izražajo količino in večjo ali manjšo mero kake lastnosti. - S časovnimi prislovi (aujourd'hui, demain, hier, avant-hier, ... , maintenant, jamais, soudain, tard, tôt, toujours, souvent, quelquefois, ...) izražajo čas dogajanja, trajanje, pogostost. - Za izražanje kraja uporabljajo krajevne prislove (ici, là, là-bas, près, partout, autour, dedans, dehors, loin, en haut, en bas, ...). - Dijaki/dijakinje vprašujejo po kraju, času, načinu, količini in vzroku z vprašalnimi prislovi (où, d' où, quand, comment, combien, pourquoi). - Za potrjevanje trditev, zanikanje, izražanje dvoma, verjetnosti uporabljajo mnenjske prislove (oui, si, non, pas du tout, sans doute, bien sûr, peut-être; ne, pas, plus). - Pri ustnem in pisnem pripovedovanju dijaki/dijakinje povezujejo povedi z vezniškimi prislovi (d'abord, puis, ensuite, enfin, cependant, ...) <p>Prislove pravilno umeščajo v poved.</p>
--	---

Predlog	Z nezloženimi (à, de, en, dans, par, pour, avec, entre, parmi, sur, sous, chez, pendant, avant, après, sans) in zloženimi predlogi (au-dessus de, au-dessous de, autour de, à côté de, en face de, à cause de) dijaki/dijakinje povezujejo dele stavka v pomenske sklope, opisujejo osebe, stvari, kraje; s predložnimi zvezami izražajo izvor, čas, kraj, sredstvo, snov, način, lastnino, vzrok, namen.
Veznik	Z vezniki (et, ou, mais, car, parce que, si, quand, pour que) povezujejo besede, besedne zveze, dele stavka in stavke. Tako lahko naštevajo, razvrščajo, primerjajo, pojasnjujejo, sklepajo, izražajo nasprotja, posledičnost, vzrok, pogoj,
Glagol	<p>Za izražanje dejanja ali stanja dijaki/dijakinje spoznavajo in postopoma uporabljajo najbolj pogoste oblike vseh vrst glagolov: prehodnih (voir qqn / qqch ..., répondre à qqn, penser à qqn / qqch, envoyer qqch à qqn), neprehodnih (aller, venir, arriver, ...), povratnih (se laver, s'écrire, se servir, ...), brezosebni glagolov (il y a, il pleut, il faut, il fait chaud, ...), pomožnikov (avoir, être) in polpomožnikov (pouvoir, devoir, savoir, (se) faire + inf.).</p> <p>Poznajo in uporabljajo načela vezljivosti glagolov in se zavedajo razlik z materinščino. Obvladajo zakonitosti glagolskih spregatev in njenih posebnosti. Glede na stopnjo svojega znanja uporabljajo po težavnosti manj ali bolj zahtevne glagole in pri tem dosledno upoštevajo načelo ujemanja glagola z osebkom v spolu in številu. Pretvarjajo tvorni način v trpni in obratno, uporabljajo trpnik (Nous sommes invités à la réception. Il a été critiqué par tout le monde. L'enfant sera puni. Elle doit être respectée. Ce livre vient d'être publié.) in izražajo trpnost še na druge načine (Cet apéritif se boit glacé. Elle s'est fait voler tous ses papiers.).</p> <p>Spoznajo in uporabljajo osebne (povedni naklon, pogojni naklon, subjunktiv, velelnik) in neosebne (nedoločnik, deležnik, deležje) naklone:</p> <ul style="list-style-type: none"> - S povednim naklonom dijaki/dijakinje izražajo resničnost ali verjetnost dogodka in pri tem umeščajo dejanje v čas – v sedanost, preteklost, prihodnost in nadčasovnost. Poznajo in uporabljajo naslednje čase: le présent, le passé composé, l'imparfait, le passé récent, le plus-que-parfait, le futur proche, le futur simple, le conditionnel présent (= le futur dans le passé). Razumejo in prepoznajo le passé simple, le futur antérieur. - S pogojnikom (le conditionnel présent / passé) in subjunktivom (le subjonctif présent / passé) izražajo domnevno, umišljeno dejanje. - Z velelnikom (l'impératif) zapovedujejo in svetujejo. - Z neosebnimi nakloni (l'infinitif, les participes, le gérondif) izražajo dejanja, ki jih pri tem ne zaznamujejo z osebo. S posebno pozornostjo dijaki/dijakinje

	<p>spoznajo in uporabljajo pravila ujemanja preteklega deležnika (l'accord du participe passé).</p> <p>Dijaki/dijakinje poznajo in uporabljajo osnovna pravila za izražanje istodobnosti, preddobnosti in zadobnosti (la concordance des temps).</p>
--	--

<p>Skladnja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dijaki/dijakinje povejo ali kaj ugotavljajo v prostih (<i>Les élèves font leurs devoirs l'après midi. Hier, Sandrine a écrit une carte postale à son ami. Elle lit Le Monde. Elle le lit chaque jour. Il parle vite. Il a beaucoup parlé.</i>) in zloženih povedih (Il ne vient pas <i>car</i> il est malade.) z uporabo pravilnega besednega reda. - Vprašujejo ogovorjenega s pomočjo odločevalnih (Tu as fini? Est-ce que tu as fini? Avez-vous fini?) ali dopolnjevalnih vprašanj (Comment tu t'appelles? Quand est-ce que tu es arrivé? Pourquoi le bébé pleure-t-il?) in pri tem ločijo med pogovornim in zbornim jezikom. - Z velelno povedjo prosijo za nasvet, zapovedujejo, prepovedujejo in pri tem uporabljajo pravilni besedni red (<i>Aidez-moi! Écoute-la! Ne l'écoutons pas! Demande-lui pardon!</i>). - Za izražanje svojih čustev glede na vsebino sporočila uporabljajo vzključne povedi (<i>C'est génial! Attention! C'est un scandale! Quel beau film! Quelle horreur! Qu'elle est sympa! Comme il a grandi!</i>) - Dijaki/dijakinje zanikajo celotno vsebino stavka oz. povedek ali posamezne dele stavka, pri tem lahko nikalnice povezujejo in jih pravilno umeščajo v stavku. (Il ne fume pas. Je lui dis de ne pas fumer. Ils n'y habitent plus. Il a décidé de ne plus fumer. Je n'y suis jamais allé. Il ne fait jamais rien. Il n'a rien vu. Il n'a vu personne.) Zanikajo v odgovorih z uporabo nikalnih prislovov (Non. Moi non plus. Mais non. Jamais. Personne. ...). - Posamezne stavčne člene lahko poudarijo zlasti v pogovornih oblikah. (Le sport, j'aime ça. C'est à toi que je parle.). - V zloženih povedih s pomočjo priredja (Il faut partir mais je ne suis pas content. / Il y a eu beaucoup de dégâts, c'est-à-dire que la plupart des maisons se sont écroulées.) ali podredja (Je doute qu'on puisse le faire. / La fille que j'ai rencontrée en Italie est belge.) dijaki/dijakinje svoje misli povezujejo, pojasnjujejo, primerjajo, stopnjujejo, izražajo vzrok, posledico, nasprotje, čas, namen, pogoj, način. Dejanja izražajo z osebnimi (Il est possible que Jean vienne.) in neosebnimi (Il est possible de le faire.) glagolskimi oblikami. - Dijaki/dijakinje prepoznajo skladijske razlike med francoščino in slovenščino. (npr.: S'il faisait beau, on sortirait.) - Pretvorijo premi govor v odvisnega z izbiro pravega uvajalnega glagola in vezniških besed, zamenjajo slovnično osebo, uporabijo ustrezen besedni red, pravila sosledja časov, spremenijo ločila in izberejo ustrezna prislovna določila kraja in časa. Pravila pretvorbe uporabijo v
------------------------	--

	<p>pripovednih (Il a affirmé qu'il avait tout compris.), velelnih (Il me dit de ne pas m'asseoir.) in vprašalnih povedih (Il lui a demandé si elle aimait ce disque./ Il m'a demandé ce que je ferais.). Dijaki/dijakinje pretvorijo tudi odvisni v premi govor.</p>
--	--

3.2 SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

Sociolingvistična zmožnost je zmožnost uporabe jezikovnih prvin v skladu z dano situacijo, ki jo narekuje kontekst (npr. kdo se s kom sporazumeva, s kakšnim namenom).

3.3 DISKURZIVNA ZMOŽNOST

Diskurzivna zmožnost je zmožnost sprejemanja in tvorjenja koherentnih sporočil.

Dijaki/dijakinje pri pouku francoščine spoznajo sredstva, s katerimi bodo lahko tvorili/le koherentna ustna in pisna sporočila, zgradbo besedil različnih tipov in zvrsti, povezovalce, ipd.

3.4 STRATEŠKA ZMOŽNOST

Strateška zmožnost je zmožnost uporabe besednih ali nebesednih strategij, zlasti z namenom dopolniti nepopolno jezikovno kompetenco.

3.5 MEDKULTURNA ZMOŽNOST

Medkulturna zmožnost je zmožnost spoznavanja in sprejemanja civilizacijskega in kulturnega okolja ciljnega jezika. S pomočjo učbeniških gradiv in avtentičnih dokumentov, pridobljenih v klasičnih medijih ali na medmrežju, dijaki/dijakinje spoznavajo civilizacijske značilnosti in družbene vrednote Francije in frankofonskih dežel. Predloge, ki jih lahko uporabimo pri pouku so besedne ali slikovne in zelo

različne: reklamna besedila, vozovnice, vozni redi, TV sporedi, jedilniki, recepti, slušnimi in video posnetki, filmi (tudi risanke, dokumentarci), itd.

Razumevanje civilizacijskih podobnosti in razlik lahko dijaki/dijakinje obogatijo tudi s potovanji in mednarodnimi izmenjavami, katerih cilj je poglobljanje vedenja o narodni in evropski kulturni ter naravni dediščini. S tem krepijo strpnost v medsebojnih odnosih, medsebojno spoznavanje in iskanje novih oblik sodelovanja.

Med temeljne avtentične dokumente spadajo klasični šanson (Brassens, Brel, Montand, Piaf, Barbara itd.), uglasbene francoske ljudske pesmi in pesmi sodobnih frankofonskih glasbenikov (npr.: Yannick Noah, Manu Chao, Benabar, Vincent Delerm, Renaud, Patrick Bruel, Francis Cabrel, La grande Sophie, Aldebert, Mc Solaar, itd.), ki učitelju lahko služijo tudi za dosego drugih ciljev, npr. usvajanje besedišča ali utrjevanje slovničnih struktur.

Sestavni del kulturne dediščine je tudi spoznavanje francoske in frankofonske književnosti.

3.5.1 Pouk književnosti

Glede na raven jezikovnega znanja je pri francoščini težko predvideti sistematičen pouk književnosti, tako po literarnozgodovinski kot tudi po estetsko-kritični plati. Z vključevanjem književnih besedil v pouk zaokrožujemo široko paleto različnih tipov besedil. V književnosti se jezikovni elementi tako pojmovno kot skladenjsko znajdejo v tako rekoč idealnih povezavah, saj jih utemeljuje kontekst, zato je uvajanje po težavnosti primernih besedil od samega začetka poučevanja smiselno in priporočljivo, tudi zaradi jezikovne ustreznosti in spremljajočih estetskih razsežnosti, ob katerih se poleg intelektualnega pogloblja še čustveno obzorje dijakov/dijakinj. Ker dijaki/dijakinje spoznavajo tudi učiteljeve poglede na svet, bivanje in umestitev človeka v njem, je občasna obravnava književnih besedil dodatna motivacija za učenje jezika, hkrati pa vzbuja veselje do branja in samoizobraževanja. Nenazadnje je pri tem poudarjeno literarno delo kot izvirna civilizacijska duhovna vrednota. Učitelj je tisti, ki izbira teme in besedila glede na jezikovno in tudi siceršnjo zrelost dijakov/dijakinj. Pri tem mora biti

zelo pozoren na načelo ustreznosti in zanimivosti besedila, postopnosti ter na temeljni cilj, ki ga bo vsakokrat skušal realizirati.

Krajše preproste pesmi ter kratke odlomke proznih in dramskih del je mogoče obravnavati že od vsega začetka, vendar bo njihova obravnava pogostejša po približno 150 urah učenja.

Postopnost spoznavanja velikanov francoske književnosti praviloma poteka v kronološko retrogradni smeri. V poeziji bo v ospredju Prévert, poleg njegovih pa bodo dobrodošle tudi Eluardove, Apollinaireve, Verlaineve, Baudelaireve, Hugojeve, Ronsardove, ... preprostejše pesmi. Prozo bodo uvedla lažja besedila sodobnih (tudi frankofonskih) avtorjev in klasikov, npr.: Le Clézio, M. Duras, F. Sagan, N. Sarraute, Camus, Queneau, Simenon, Daudet, Maupassant, Zola, Balzac, Stendhal Od komediografov so za to stopnjo najprimernejši Ionesco, Pagnol in Molière.

3.6 SOCIALNA ZMOŽNOST

Socialna zmožnost je zmožnost vzpostavljanja stikov z drugimi, vživljanja v njihov položaj, zaupanja vase.

Pri pouku francoščine kot tujega jezika dijake vzpodbujamo k vzpostavljanju stikov s sošolci in drugimi govorniki francoščine in skušamo dijakom/dijakinjam viliti potrebno samozavest za učinkovito sporazumevanje.

3.7 SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI

- zmožnost sprejemanja (bralno in slušno razumevanje),
- zmožnost tvorjenja (pisno in ustno izražanje),
- zmožnost ustnega in pisnega sporazumevanja – interakcije,
- zmožnost mediacije,
- zmožnost neverbalne komunikacije.

3.7.1 Zmožnost sprejemanja (bralno/slušno razumevanje)

Strategije sprejemanja vključujejo prepoznavanje konteksta in ustrezno splošno predznanje, potrebno za to, da se sproži proces razumevanja. Bralec ali poslušalec si v procesu analize pomaga z že obstoječim znanjem (o slovničnih pravilih in zakonitostih v jeziku, poznavanje besedišča). Na razumevanje vplivajo tudi pričakovanja bralca/poslušalca.

Proces razumevanja poteka z načrtovanjem bralne/slušne dejavnosti, prepoznavanjem indicev v besedilu, s postavljanjem vprašanj/hipotez o vsebini, potrjevanjem ali zavračanjem le-teh in ponovnim postavljanjem hipotez.

Dijaki/dijakinje pri branju uporabljajo različne strategije hitrega ali pozornega branja: preletavanje besedila z namenom pridobiti posamezne podatke, hitro branje z namenom razumevanja bistva besedila, pozorno branje za učenje in študij in branje za zabavo.

Podobne strategije dijaki/dijakinje uporabljajo tudi pri poslušanju.

Pri branju/poslušanju dijaki/dijakinje berejo/poslušajo besedila različnih tipov (pripovedi, opise, razlage, utemeljevanja) in zvrsti oz. žanre.

3.7.2 Zmožnost tvorjenja (pisno in ustno izražanje)

Dijaki/dijakinje tvorijo ustno ali pisno sporočilo, ki je namenjeno enemu ali več naslovnikom. Ustno sporočilo lahko tvorijo brez priprave, spontano in torej govorijo prosto ali pa uporabljajo druge, vnaprej pripravljene oblike: glasno branje (povezava z drugimi jezikovnimi zmožnostmi), govorna vaja, igra vlog ipd.

Pisno sporočilo ima naslednje oblike: izpolnjevanje obrazcev, pisanje člankov, izdelovanje plakatov, pisanje povzetkov, pisanje zapiskov, nareki (povezava z drugimi zmožnostmi), pisanje pisem, spisov, esejev, ipd.

Strategije tvorjenja pisnega ali ustnega sporočila vključujejo uporabo predznanja in iskanje ravnovesja med različnimi zmožnostmi.

Tvorjenje besedila predpostavlja zavestno pripravo in razmislek o slogu, diskurzivnih strukturah in formulacijah (razmislek o naslovniku) in iskanje informacij ali pomoči v primeru jezikovnega primanjkljaja (npr. slovar ali pomoč druge osebe). Če pomoč ni dostopna, se bodo dijaki/dijakinje morda zadovoljili s preprostejšo obliko sporočila, in obratno, izbrali/le bo zahtevnejšo obliko, če se bodo lahko zanesli/le na pomoč pri načrtovanju ali tvorjenju besedila.

Pri tvorjenju sporočila bodo dijaki/dijakinje uporabili/le različne strategije: izognili/le se bodo področju, ki ga ne obvladajo, uporabili/le bodo druge izraze (npr. splošnejše), parafrazirali/le ali opisali/le pojme, ki jim povzročajo težave. Pri tvorjenju ustnega sporočila si bodo pomagali/le z mimiko ali gestami. Zlasti pri ustnem sporočilu bodo preverili/le, ali je njihovo sporočilo naslovnika doseglo in mu bilo razumljivo.

3.7.3 Zmožnost ustnega in pisnega sporazumevanja – interakcije

Pri zmožnosti interakcije dijaki/dijakinje igrajo dvojno vlogo: so izmenoma tvorci in naslovniki sporočila. Pri tem uporabljajo strategije sprejemanja in tvorjenja sporočila. Pozorni morajo biti tudi na druge sestavine interakcije: vedeti morajo, kako lahko posežejo po besedi, kdaj jo prepustijo drugemu govorniku, kako predlagajo možne rešitve problemov, kako zaključijo interakcijo, ipd.

Dejavnosti, pri katerih pride do interakcije, so: vsakdanje sporazumevanje in pogovori, formalni dogovori, debate, intervjuji, pogajanja, skupna načrtovanja, ipd.

Pri pisnem sporazumevanju gre npr. za izmenjavo zapiskov (ko je onemogočeno ustno sporazumevanje), korespondenco preko pisem ali elektronske pošte, sodelovanje na medmrežnih forumih, ipd.

Pri sporazumevanju dijaki/dijakinje uporabljajo vse strategije, potrebne za tvorjenje in sprejemanje sporočila. Poleg teh strategij so potrebne še druge, besedne in nebesedne, ki omogočajo, da sporazumevanje med dvema ali več govorci/pisci uspe.

3.7.4 Zmožnost mediacije

Pri mediaciji dijaki/dijakinje ne bodo izražali/le svojih misli, pač pa bodo igrali/le vlogo posrednika med dvema drugima govorcema, ki se sama ne bosta mogla sporazumeti. Večinoma gre za posredovanje med govorci različnih jezikov. Dejavnosti dijakov/dijakinj v tem primeru so: prevajanje, interpretacija, povzemanje in reformulacija.

Zmožnosti mediacije bodo dijaki/dijakinje uporabili/le v primeru potovanj ali izmenjav.

3.7.5 Zmožnost nebesedne komunikacije

Dijaki/dijakinje bodo pri ustnem sporazumevanju uporabili/le mimiko in geste (govorico telesa), onomatopeje (v francoščini npr. »Chut!«, »Bof!«, ipd.) in prozodična sredstva (jakost glasu, ton, ipd.), s katerimi bodo podkrepili/le svoje sporočilo.

3.8 KOMUNIKACIJSKE FUNKCIJE

Dijaki/dijakinje bodo pri sporazumevanju v francoščini prevzemali/le različne vloge.

Komunikacijske funkcije s spoznavno-predstavitveno vlogo:
<ul style="list-style-type: none">- vprašati in dajati informacije o kraju, času, ceni, vremenu, zunanosti osebe, značaju osebe, osebnih podatkih, predmetih,- vprašati, ali je neko dejstvo resnično, vprašati o njegovih okoliščinah in potrditvi nekega dejstva ter potrditi oz. zanikati neko dejstvo,- vprašati o počutju, govoriti o svojem počutju (dobro/slabo),- vpraševati o izgovorjavi, pisavi in pomenu besed,- poročati.
Komunikacijske funkcije s predstavitveno-izrazno vlogo

<ul style="list-style-type: none"> - vprašati o mnenju, izraziti svoje mnenje, izraziti gotovost, (ne)verjetnost, (ne)možnost, dvom, - povprašati sobesednika, kaj zna oz. more narediti, reči, kaj nekdo zna in česa ne zna narediti, kaj lahko in česa ne more narediti, - odgovoriti pritrdilno na trdilno in zanikano vprašanje, - odgovoriti nikalno, - izraziti (ne)strinjanje, - povprašati, ali je kdo dolžan nekaj storiti ali ne, - izjaviti, da nekaj je ali da nečesa ni dolžan narediti.
Komunikacijske funkcije z izrazno-čustveno vlogo:
<ul style="list-style-type: none"> - vprašati sobesednika, ali je zadovoljen, izraziti (ne)zadovoljstvo, - izraziti sodbo o nečem ali o nekom: zelo všeč, všeč, dokaj všeč, ni (preveč) všeč, - izraziti naklonjenost, razočaranje, obžalovanje, - vprašati sobesednika o njegovi volji, želji ter izraziti voljo, željo, - vprašati sobesednika o njegovem namenu, izraziti namen, - izraziti upanje, - vprašati sobesednika, ali čuti bojazen ali skrb, ter izraziti bojazen in skrb, - izraziti olajšanje, zadrego, presenečenje, - izraziti, da ima nekaj raje, - izraziti (dobro) razpoloženje, jezo, srečo, odpor, hvaležnost, - opravičiti se, kadar nekoga zmoti, kadar obžaluje, da ne more ustreči, ter odgovori na ta opravičila, - očitati sebi ali drugi osebi, - izraziti prizadetost, (ne)odobravanje, obljubiti.
Komunikacijske funkcije z vplivanjsko vlogo:
<ul style="list-style-type: none"> - prositi sobesednika, naj nekaj naredi, - dati navodila, ukazovati, prepovedati, - kupovati, naročati, - svetovati, odsvetovati, predlagati ter sprejeti in zavrniti predlog, - prositi za dovoljenje, dati oz. zavrniti dovoljenje, - pomiriti oz. spodbujati sobesednika, spomniti sobesednika na nekaj, opozoriti sobesednika na previdnost, prositi sobesednika, da ponovi svoje besede.
Komunikacijske funkcije za vzpostavljanje stikov z ljudmi:
<ul style="list-style-type: none"> - nagovoriti neznanca, da bi pritegnili njegovo pozornost,

- nagovoriti naslovnika v pismu, končati pismo,
- pozdraviti, posloviti se,
- predstaviti samega sebe in sobesednika ter odgovoriti na predstavitev,
- začeti pogovor po telefonu,
- povabiti sobesednika in sprejeti oz. zavrniti povabilo,
- sprejeti obiskovalca,
- zahvaliti se in odgovoriti na zahvalo,
- čestitati,
- izraziti dobre želje sobesedniku: ob začetku obroka, ob slovesu, pred odhodom na pot, ob praznikih,
- ponuditi pijačo in hrano,
- izraziti poklon in ga sprejeti, potožiti se, izraziti sočutje,
- začeti, nadaljevati in končati pogovor: vključiti se v pogovor, prevzeti besedo, pridobiti čas za razmislek, povzeti svoje besede.

3.9 OPREDELITEV POSEBNIH ZNANJ

Posebna znanja pri pouku tujega jezika so namenjena poglobljanju splošnih kompetenc in jezikovnih zmožnosti. Dodatne učne vsebine učitelj vključuje v program na lastno pobudo, v okviru letnega delovnega načrta šole in pri tem upošteva potrebe in zanimanja dijakov/dijakinj. Gre npr. za poglobljanje jezikovnih poglavij, obravnavo književnih del (tudi šansonov), tem s področja kulture in civilizacije ciljnih dežel, bralno značko, ogled filmov in predstav v francoščini, pa tudi za obravnavo aktualnih dogodkov, pripravo na ekskurzije ali izmenjave s tujino, pripravo kulturnih prireditev (Dan jezikov, Dan frankofonije), projektnih dni na šoli, raziskovalnih taborov, pripravo na različna tekmovanja, ipd.

4 PRIČAKOVANI DOSEŽKI

Modul 4. tuji jezik – 70 ur⁴

Modul je namenjen dijaku/dijakinji, ki bo potreboval/a osnovno znanje francoščine, npr. v primeru izmenjave s tujino. Učitelj dijaka/dijakinjo pripravlja ciljno in razvija osnovne sporazumevalne zmožnosti in zlasti medkulturno zmožnost: geografske značilnosti, umetnostno-zgodovinski spomeniki, običaji in navade ciljne dežele ali mesta. Pri uvajanju medkulturne zmožnosti učitelj uporablja materinščino.

Ob zaključku modula dijak/dijakinja:

- razbere vsebino preprostega besedila: urnik, vozni red, zemljevid mesta, jedilnik, ipd.
- predstavi sebe in druge (pove svoje ime, priimek, nacionalno pripadnost, naslov, na preprost način govori o svojih konjičkih ali konjičkih drugih ljudi),
- uporabi osnovne komunikacijske funkcije: pozdravi, izrazi osnovne potrebe (žeja, lakota), se zahvali, se opraviči, ipd.
- uporabi dvojezični slovar za iskanje neznanih besed,
- v materinščini opiše osnovne značilnosti ciljne dežele ali mesta.

Modul 4. tuji jezik – 140 ur

Ob zaključku modula dijak/dijakinja:

- razbere sporočilo preprostega besedila o vsakdanjih temah,
- razumljivo izgovarja posamezne povedi,
- se vključi v preprost pogovor o najbolj pogostih temah,
- tvori kratko, preprosto besedilo, npr. razglednico,
- uporabi osnovno besedišče in je sposoben/na slediti navodilom v razredu.

Modul 3. tuji jezik – 315 ur

Ob zaključku modula dijak/dijakinja:

⁴ Vsak naslednji modul vključuje cilje prejšnjih modulov.

- razbere sporočilo besedila na znano temo in v njem poišče posamezne podatke, ključne ideje besedila smiselno uredi v miselne vzorce,
- na kratko povzame vsebino besedila,
- upošteva osnovna pravila izgovorjave in pravopisa,
- tvori preprostejše opisno ali pripovedno besedilo,
- sodeluje v razgovoru o znani temi, poizveduje, pridobiva in posreduje podatke.

Modul 2. tuji jezik – 420 ur

Ob zaključku modula dijak/dijakinja:

- v besedilu na znano temo razbere avtorjev namen in ton besedila,
- razumljivo izgovarja besede in povedi,
- pri pisanju upošteva pravopisna pravila,
- tvori govorno besedilo, v katerem opisuje, načrtuje, posreduje svoje izkušnje, govori o svojih načrtih, izraža vtise in občutja, izraža strinjanje in nestrinjanje in na preprost način utemeljuje,
- tvori pisno besedilo (opis, pripoved, razlago, preprostejše utemeljevanje),
- obvlada različne strategije branja in poslušanja, prepozna različne tipe besedil,
- sodeluje v razgovoru in upošteva mnenje sogovorca,
- primerja kulturne in civilizacijske značilnosti lastnega naroda in dežele z značilnostmi Francije in frankofonskih dežel; do drugačnosti in drugačnih razvije pozitiven odnos.

5 MEDPREDMETNE POVEZAVE IN KROSKURIKULARNE TEME

Povezovanje se dejavno uresničuje v okviru pouka in izven pouka: **znotraj predmetov, v obliki projektnega dela, s timskim poučevanjem in izmenjalnimi programi mednarodnega sodelovanja.**

Francoščina se povezuje z:

- materinščino,
- romanskimi jeziki (italijanščino, španščino), z latinščino in drugimi tujimi jeziki,
- družboslovnimi predmeti (zgodovina, geografija, umetnostna zgodovina, sociologija, filozofija, psihologija),
- naravoslovnimi predmeti in matematiko.

Dijaki/dijakinje se pri pouku **materinščine** seznanijo s temeljnimi jezikovnimi pojmi, slovničnimi pojavi in zgradbo besedila, to pa jim pomaga tudi pri učenju francoščine. Učitelj se po potrebi pri razlagi slovničnih pravil zateka k materinščini. Pri seznanjanju s francosko književnostjo dijaki/dijakinje uporabijo znanje, ki so ga pridobili/le pri književnem pouku pri materinščini.

Francoščina se povezuje tudi z **modernimi tujimi jeziki** in z **latinščino**. Poznavanje slovničnih pojavov in besedišča pri drugih modernih jezikih dijakom/dijakinjam pomaga, da lažje in hitreje napredujejo pri francoščini. Poznavanje latinskega jezikovnega sistema jih navaja na večjo sistematičnost in prispeva k boljšemu razumevanju jezikovnih procesov.

Zlasti **družboslovni predmeti** in v določeni meri tudi **naravoslovni predmeti** vključujejo teme, ki so sestavni del pouka in učenja francoskega jezika.

Svoje znanje francoščine dijaki/dijakinje lahko uporabljajo za študij strokovne literature z različnih področij.

Projektni pristop in projektno delo sta zelo pomembni obliki medpredmetnega povezovanja. Načrtovanje in izvajanje pouka potekata tako, da se učni cilji različnih

predmetov uresničujejo skozi projekte, v katerih dijaki/dijakinje aktivno sodelujejo pri načrtovanju, izvedbi in predstavitvi končnega izdelka. Projekte, ki torej temeljijo na interdisciplinarni integraciji znanj in zmožnosti, skupaj načrtujejo, mentorsko vodijo in vrednotijo učitelji materinščine, francoščine ali drugih tujih jezikov ter učitelji nejezikovnih predmetov. Pri tem lahko sodelujejo tudi tuji učitelji. Primer multidisciplinarnega medpredmetnega povezovanja pa so, tako imenovani **projektni dnevi**. Vsi predmeti, katerih pouk na določen dan poteka po običajnem (po potrebi prirejenem) urniku, izberejo skupno temo, ki jo obravnavajo vsak s svojega zornega kota, kar dijakom pomaga, da še dodatno osmislijo svoje znanje in spoznajo pomembnost poznavanja več področij za celostno obvladovanje določenega pojma, pojava, dejstva, itn. Nekaj primerov za projektne dneve: **grški mit** (povezovanje med predmeti: francoščina, slovenščina, umetnostna zgodovina, angleščina), **stari Egipt** (francoščina, zgodovina, kemija, matematika), **ljubezen** (francoščina, psihologija, slovenščina, angleščina), **pust** (francoščina, geografija, zgodovina, slovenščina).

Pri pouku tujega jezika se dotikamo tudi t.i. **kroskurikularnih tem**. Predlogi nekaterih dejavnosti:

- knjižnično-informacijska vzgoja: delo s tujimi viri,
- okoljska vzgoja: delo z različnimi predlogami (bralnimi in slušnimi besedili, video posnetki, ipd.) na temo okolja,
- vzgoja za zdravje in varnost: delo z različnimi predlogami na temo zdravo življenje (vloga zdrave prehrane, gibanja, športnih aktivnosti, ipd.),
- vzgoja potrošnika: delo z različnimi predlogami (npr. oglasi), pogovori na temo potrošništva in vrednot v družbi,
- prometna vzgoja: delo z različnimi predlogami (besedila o prometni varnosti, prometna pravila, ipd.),
- državljanska kultura, etika: delo z različnimi predlogami, pogovori, pisno izražanje, ipd. (uzaveščanje o lastni pripadnosti, tudi skozi primerjavo s tujo kulturo).

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pri komunikacijskem pristopu čim bolj uravnoteženo razvijamo vse v splošnih ciljnih in učnih vsebinah našete jezikovne in druge zmožnosti.

Pouk je osredinjen na učni proces in zlasti na dijaka/dijakinjo: dijakova osebnost, njegovi interesi, njegov učni stil, njegovo predznanje so tisto, kar mora učitelja najbolj zanimati, če želi, da bo dijaka/dijakinjo uspel pripraviti k uspešnemu učenju. Ključna beseda je motivacija – le motiviran/na dijak/dijakinja namreč lahko napreduje v skladu s svojimi zmožnostmi. Hkrati učitelj tujega jezika vpliva tudi na dijakovo osebnost in mu skuša vlititi potrebno samozavest za to, da si bo upal sporazumevati v tujem jeziku. Pri tem velja poudariti tudi pomembno vlogo pohvale in spodbujanja dijaka, saj to vpliva na utrjevanje njegove samozavesti in pripomore k boljšemu izražanju.

Dejavnosti, ki jih izvajamo pri pouku francoščine kot tujega jezika, v razredu seveda ne morejo biti vedno naravne, vendar si prizadevamo, da bi bile naravnim čim večkrat in čim bolj podobne. Naravne ali naravnim podobne dejavnosti dijake spodbudijo k sodelovanju.

Učitelj mora biti pri pouku jezika zelo pazljiv pri postavljanju ciljev. Cilji, ki si jih zastavlja, morajo biti realni, dosegljivi in prilagojeni posameznemu dijaku/dijakinji.

6.1 POUK JEZIKA – GLASOSLOVJE IN SLOVNICA

Z avdio in video pripomočki sodobnih učbeniških gradiv ter s predlogami avtentičnih dokumentov posnetih s pomočjo sodobne tehnologije (radio, televizija, medmrežje) se dijaki/dijakinje navajajo na osnovno normo intonacije v pripovednih, vprašalnih in velelnih povedih. Učitelj dijakom/dijakinjam pomaga pri usvajanju glasovnega sistema z izbiro raznovrstnih vaj, npr. vaj za razločevanje fonemov, za produkcijo - ponavljanje posameznih glasov, ritmičnih enot ali stavkov, vaj za intonacijo pripovednih in vprašalnih

povedi, vaj glasnega branja v razredu in doma. Pri popravljanju napak pri izgovoru naj bo učitelj vztrajen in dosleden.

Da dijaki/dijakinje usvojijo francoski pravopis, jih učitelj sistematično vodi k odkrivanju pravil s pomočjo različnih vaj, npr. zapisov posameznih glasov in razvrščanje le-teh v tabele; za utrjevanje oblikoslovja in skladnje pa je primeren narek ali druge vaje z dopolnjevanjem končnic, ipd.

Pri poučevanju slovnice sledimo t.i. spiralnemu modelu: to pomeni, da se k posameznim slovničnim poglavjem večkrat vračamo in jih poglobljamo. Po komunikacijskem modelu poučevanja se slovnica poučuje predvsem induktivno, izhajajoč iz primerov. Induktivni način poučevanja slovnice dijakom predstavlja večji izziv, saj slovnična pravila z opazovanjem primerno izbranih predlog v čim večji meri odkrijejo sami. Vendar tak način poučevanja zahteva veliko časa, zato v razredu menjujemo induktivni in deduktivni (izhajajoč iz pravila) način poučevanja slovnice. V obeh primerih pazimo na to, da pravilo ob koncu razlage predstavimo dovolj sistematično (s tabelo) in razlago utrdimo z vajami. Poleg komunikativno naravnanih vaj v kontekstu lahko učitelj za utrjevanje struktur uporabi tudi preproste vaje (dril). Vaje naj bodo čim bolj raznovrstne. Pri določenih slovničnih poglavjih je smiselno primerjanje z materinščino.

6.2 POUK JEZIKA – BESEDIŠČE

Poučevanje novega besedišča naj prav tako izhaja iz konteksta. Dijaki/dijakinje bodo ugotavljali pomen besed ali izrazov z ugibanjem, postavljanjem hipotez, primerjanjem in vzpostavljanjem asociativnih zvez ter si tako lažje in bolje zapomnili nove besede. Besedni zaklad si dijaki/dijakinje pridobivajo in bogatijo na različne načine, zlasti z branjem in ob ustrezni uporabi slovarjev. Za usvajanje novega besedišča učitelj dijake/dijakinje motivira tudi z izbiro primernih aktivnosti, kot so npr. jezikovne igre, kvizi, vaje z izločanjem, dopolnjevanjem, povezovanjem, razvrščanjem besed v tematske in pomenske sklope. Pri dijaki/dijakinjah se izoblikuje aktivno in pasivno besedišče. Med njima ni mogoče potegniti jasne meje, ker je potreba po obvladovanju določenega

besedišča odvisna od področja, s katerim se dijaki/dijakinje ukvarjajo ali jih posebej zanima.

6.3 RAZVIJANJE SOCIOLINGVISTIČNE, DISKURZIVNE IN STRATEŠKE ZMOŽNOSTI

Pri sociolingvistični zmožnosti dijake/dijakinje opozarjamo na položaj govorca (podrejeni – nadrejeni, družbeni položaj), osnovna vljudnostna pravila in pravila obnašanja, razlike v jezikovnem registru, dialekte in naglase. Zlasti pomembno je opozarjanje na ustreznost jezikovnega registra, saj razlike v uporabljenem registru dijaki/dijakinje sami težko zaznajo. Potrebno jih je opozarjati na dejstvo, da v razredu ne govorimo tako kot med prijatelji, na ulici. Učitelj jim pove tudi, da pravila obnašanja v ciljni deželi (ali ciljnih deželah) niso nujno enaka kot pri nas.

Diskurzivno zmožnost razvijamo zlasti s primeri dobro tvorjenih pisnih in slušnih besedil. Dijake/dijakinje opozorimo na načine povzemanja (npr. anafore), strukturo besedila in uporabo logičnih povezovalcev in avtorjev slog ter uporabljeni register. Z razvijanjem diskurzivne zmožnosti bomo začeli, ko bodo dijaki/dijakinje imeli/le na voljo ustrezna jezikovna sredstva.

Strateško zmožnost razvijamo tako, da dijake/dijakinje opozorimo na možnost nebesednega komuniciranja v jeziku in jih seznanimo z najosnovnejšimi gestami, ki jih bodo lahko srečali/le v ciljni deželi. Pri tem lahko vlečemo vzporednice z nebesednim sporazumevanjem v materinščini.

6.4 RAZVIJANJE MEDKULTURNE ZMOŽNOSTI

To zmožnost pri pouku francoščine razvijamo s predstavitvami kulturnih, zgodovinskih in geografskih značilnosti Francije in frankofonskih dežel. Na nižji stopnji te predstavitve izvedemo v materinščini, postopoma pa prehajamo na predstavitve v francoščini. Predstavitve lahko v obliki govornih vaj (exposé-jev) izvedejo dijaki/dijakinje. Uporabljene predloge naj bodo v čim večji meri avtentične.

Zelo pomembno vlogo pri razvijanju medkulturne zmožnosti ima pouk književnosti.

6.4.1 Sprejemanje umetnostnega besedila

Z različnimi dejavnostmi, ki so usmerjene k temeljnim postopkom razčlenjevanja in vrednotenja književnih besedil, dijaki/dijakinje:

- pri poeziji razvijajo slušno-bralne strategije, ki se vežejo na pomembne prvine ritma in prozodije, pri prozi in dramatiki pa zlasti na stavčno intonacijo,
- bogatijo svoj besedni zaklad z literarno zaznamovanim besediščem, razlikujejo med pogovornim in knjižnim jezikom,
- odkrivajo teme v pesmih, novelah, v odlomkih romanov ali v dramskih besedilih,
- zaznavajo literarne osebe, njihove značaje in medsebojne odnose ter o njih razmišljajo,
- razumejo odnos pisca do bralca,
- bogatijo svoj besedni zaklad z literarno zaznamovanim besediščem,
- spoznavajo slog pisanja,
- dojemajo in vrednotijo estetske prvine umetnostnega besedila,
- spoznavajo in razumevajo značilnosti književnih obdobj.

6.4.2 Tvorjenje umetnostnega besedila

Glede na doseženo raven jezikovnega znanja dijaki/dijakinje postopoma razvijajo svoje ustvarjalne zmožnosti z npr. naslednjimi dejavnostmi:

- umeščajo dele besedila v celotno besedilo,
- povezujejo, urejajo dele besedila in dopolnjujejo njegove manjkajoče dele,
- vprašujejo in odgovarjajo o tematiki in drugih vidikih besedila,
- govorno in pisno povzemajo vsebino umetnostnega besedila,
- označujejo literarne osebe,

- ustvarjalno preoblikujejo besedilo: domišljjsko spreminjajo osebe, kraj, čas, dopolnjujejo / dokončujejo zgodbo,
- govorno in pisno razpravljajo o literarni tematiki / problematiki,
- ločujejo različne zvrsti pisanja, npr. pripoved, izpoved, ...,
- osebno interpretirajo besedilo - izražajo svoje razumevanje, svoja razmišljanja in čustva,
- primerjajo različna besedila med seboj in z izkušnjami, ki so jih pridobili/le pri spoznavanju književnih del, vrednotijo družbene, zgodovinske, moralno-etične in estetske prvine obravnavanega umetnostnega besedila.

6.5 RAZVIJANJE SPORAZUMEVALNIH ZMOŽNOSTI

Pridobivanje vseh sporazumevalnih zmožnosti poteka hkrati in se pri vsakdanjem delu v razredu pogosto prepleta (npr. poslušanje - pisanje, poslušanje - govor itd.). Pri preverjanju in ocenjevanju posamezne zmožnosti učitelj zaradi večje objektivnosti vaje sestavi tako, da z njimi preverja eno samo spretnost.

Pomembno je, da vse zmožnosti razvijamo od začetka učenja, pri čemer pri izbiri tipov nalog ali aktivnosti prehajamo od preprostejših k bolj zapletenim.

Cilj razvijanja sporazumevalnih zmožnosti je predvsem v tem, da so dijaki/dijakinje **sposobni/ne ustno in pisno komunicirati** v tujem jeziku. Navedene vrste besedil in tipi nalog oz. aktivnosti so za učitelja le **predlog**. Dejavnosti prilagaja dijakom/dijakinjam v posameznih oddelkih, lahko pa dodaja tudi druge, ki mu bolj ustrezajo.

6.5.1 Bralno razumevanje

Učitelj naj tudi pri tujem jeziku vztraja pri opozarjanju na različne vrste branja, pri katerih bodo dijaki/dijakinje uporabili/le različne bralne strategije. Dobro usposobljen bralec je tisti bralec, ki zna vrsto branja prilagoditi trenutnim zahtevam: zna besedilo

prebrati na hitro in v njem poiskati posamezne informacije ali povzeti bistvo besedila, zna besedilo prebrati počasi in natančno, če to narekuje kontekst. Nenazadnje je vloga učitelja tujega jezika tudi ta, da dijake/dijakinje pripravi do branja in jih zanj navduši. To bo lahko dosegel le, če bo besedila izbiral premišljeno in izbral takšna, da bodo po tematiki in zahtevnostni stopnji primerna za njegove dijake/dijakinje.

Učitelj naj opozarja na prvine posameznega tipa besedila (pripoved, opis, utemeljevanje, razlaga, navodilo) in žanre. Prepoznavna zgradbe posameznega tipa besedila je bralcu lahko v veliko pomoč pri razumevanju.

Dijake/dijakinje navajamo na dejstvo, da pri branju zelo verjetno ne bodo razumeli/le vseh besed. O pomenu neznanih besed bodo sklepali/le na podlagi sobesedila. Slovar naj uporabljajo takrat, ko gre za natančno branje, pri katerem vztrajamo na razumevanju vseh besed ali za branje v študijske namene.

Poznamo dejavnosti pred, med in po branju. Nekaj predlogov:

<p>Dejavnosti pred branjem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj dijake/dijakinje spodbuja k postavljanju hipotez o besedilu: na kaj nas napelje naslov in povzetek pod naslovom? Kaj nam pred branjem o besedilu lahko povedo slike, risbe, grafikoni, ipd.? • Pogovor o tematiki, o kateri bo govorilo besedilo. • Učitelj predstavi slušno besedilo s podobno tematiko. • Učitelj skupaj z dijaki/dijakinjami preuči povzetek besedila. • Učitelj dijakom/dijakinjam napove temo besedila. Z uporabo možganske nevihte - brain storminga se skupaj z dijaki/dijakinjami skuša spomniti čim več besedišča v povezavi s temo in postavljati hipoteze o vsebini besedila. • Učitelj prebere nekaj trditev o besedilu. Dijaki izražajo strinjanje/nestrinjanje s temi trditvami in utemeljujejo svoje mnenje. Po branju preverimo avtorjevo stališče. • Učitelj dijakom/dijakinjam vnaprej predstavi potrebno besedišče in uvede neznane besede.
<p>Dejavnosti med branjem</p>	<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumejo bistvo besedila, • v besedilu poiščejo posamezne podatke,

	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo različnih vaj (alternativni tip, izbirni tip, kratka vprašanja, tip povezovanja, ipd.) odgovarjajo na vprašanja v zvezi z besedilom, • prepoznajo: tip besedila, temo besedila, ključno idejo, avtorjev namen, ton (lahko tudi posameznega odstavka), ciljno publiko besedila, • v besedilu poiščejo vse besede, povezane s temo besedila, • prepoznajo zgradbo besedila in najdejo logične povezovalce, • urejajo v nepravem vrstnem redu predstavljene dele besedila ali ločijo med seboj dve pomešani besedili, • sledijo navodilom v besedilu (npr. navodilom, kako najti določeno ulico), • primerjajo dve (podobni ali različni) besedili s podobno tematiko, • delajo zapiske, dopolnjujejo tabele, narišejo graf, ipd., • na podlagi informacij v besedilu razrešijo problem (npr.: se po branju prospekta odločijo, kam bi šli radi na počitnice).
Dejavnosti po branju	Dijaki/dijakinje: <ul style="list-style-type: none"> • izražajo svoje mnenje o temi besedila in ga utemeljujejo s svojimi izkušnjami, • s sošolci se pogovarjajo o besedilu, utemeljujejo svoje mnenje, • ustno ali pisno povzamejo besedilo, • na podlagi besedila napišejo podobno besedilo, • v besedilu opazujejo določene slovnične strukture ali besedišče, • leposlovno besedilo razčlenijo in ga umestijo v časovno obdobje.

Besedila lahko učitelj uporabi tudi za utrjevanje drugih ciljev, zlasti po bralnih aktivnostih: vpeljavo ali ponavljanje slovničnih struktur, bogatitev besedišča, opazovanje zgradbe besedila (kohezija in koherenca).

Za vajo in preverjanje bralnega razumevanja uporabljamo različna besedila in tipe nalog:

Vrste besedil	Tipi nalog
- oglasi, letaki, prospekti, brošure, navodila,	- alternativni tip (pravilno - napačno),

<p>horoskop,</p> <ul style="list-style-type: none"> - reklame, obvestila, radijski in televizijski sporedi, - različni obrazci, - osebna in uradna pisma, razglednice, telegrami, - članki iz časopisov in revij (pripovedni, opisni, utemeljevalni, navodilni), - posamezna gesla iz slovarjev, leksikonov, enciklopedij, - leposlovna besedila: pesmi, novele, odlomki iz daljših besedil, - leposlovno besedilo v celoti. 	<ul style="list-style-type: none"> - alternativni tip z utemeljitvijo, - izbirni tip, tip dopolnjevanja, - iskanje ključnih besed, glavnih misli, - podčrtavanje veznikov, členiteljev, - oblikovanje hipotez, - prevod ključnih besed, odlomkov, - delanje zapiskov ob besedilu, - tip povezovanja (naslova z besedilom, delov besedila med seboj, slike z besedilom), - tip urejanja (delov besedila v pomešanem vrstnem redu), - iskanje sopomenk, protipomenk, - obnova vsebine besedila, - odgovori na vprašanja (ustni, pisni), - uvrstitev besedila v določen tematski sklop, obdobje, - interpretacija umetnostnega besedila.
---	---

6.5.2 Slušno razumevanje

Cilj slušnega razumevanja pri pouku francoščine je dijake/dijakinje postopoma navaditi na poslušanje rojenih govorcev in avtentičnih slušnih besedil. Poslušanje besedil v tujem jeziku je zahtevna dejavnost, ki jo lahko ovirajo različni dejavniki, med drugimi tudi psihološke blokade.

V začetku uporabljamo posebej posneta besedila, ki spremljajo učbenike. Žal so ta besedila pogosto popolnoma nenaravna. Zato naj učitelj čim prej poseže po avtentičnih besedilih. V začetku dijakom/dijakinjam ne postavlja zahtevnejših nalog, lahko pa, npr. postavlja vprašanja po (poudarjenih in dobro slišnih) podrobnostih besedila.

Pri izbiri avtentičnih besedil pazimo na kakovost (morebitni šumi) in hitrost posnetka. Pomemben je tudi naglas govorcev (zaželeno je, da dijakom/dijakinjam poleg norme

predstavimo tudi druge frankofonske naglase, vendar morajo biti zastavljena vprašanja oz. naloge primerne).

Tudi pri poslušanju dijake/dijakinje navajamo na prepoznavanje tipa besedila. Bolj kot pri bralnem razumevanju je tu pomembna tudi razlika med eno in dvo- ali večgovornimi besedili.

Strategije poslušanja lahko do določene mere primerjamo z bralnimi strategijami. Tudi poslušamo lahko za razumevanje bistva besedila ali zato, ker v besedilu iščemo podrobnosti. Strategijo poslušanja navadno narekuje naloga, s katero preverjamo razumevanje.

Tako kot pri branju dijaki/dijakinje tudi pri poslušanju verjetno ne bodo razumeli vseh besed. Pomen neznanih besed bodo uganili na podlagi sobesedila.

Slušne posnetke dijakom/dijakinjam predvajamo vsaj dvakrat. Če smo za preverjanje razumevanja pripravili vajo, naj jo pregledajo pred poslušanjem.

Nekaj predlogov dejavnosti pred in med poslušanjem in po njem:

Dejavnosti pred poslušanjem	<p>Učitelj</p> <ul style="list-style-type: none"> • na kratko povzame vsebino besedila in omeni tudi tip besedila (pripoved,..., intervju,...), • dijake/dijakinje opozori na hitrost posnetka, morebitne šume, itd. • dijake/dijakinje opremi s potrebnim besediščem za poslušanje in uvede nerazumljive (ključne) besede, • pripravi pogovor o temi besedila, • dijakom/dijakinjam prebere povzetek besedila.
Dejavnosti med poslušanjem	<p>Dijaki/dijakinje</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumejo bistvo besedila, • v besedilu poiščejo posamezne podatke, • s pomočjo različnih vaj (alternativni tip, izbirni tip, kratka vprašanja, tip povezovanja, tip dopolnjevanja, ipd.) odgovarjajo na vprašanja v zvezi z besedilom, • prepoznajo: tip besedila, temo besedila, ključno idejo, avtorjev namen, ton (lahko tudi posameznega odstavka), ciljno publiko

	<p>besedila,</p> <ul style="list-style-type: none"> • sledijo navodilom v besedilu (npr. navodilom, kako najti določeno ulico), • delajo zapiske, dopolnjujejo tabele, narišejo graf, dopolnijo nemo karto ipd., • delajo s transkripcijo besedila: označi odmore, ponavljanja, reformulacije, ipd., • sklepajo o govornicah: skuša ugotoviti njihovo starost, poklic, razpoloženje, stališča, namen, • prepoznajo notranjo zgradbo besedila.
<p>Dejavnosti po poslušanju</p>	<p>Dijaki/dijakinje</p> <ul style="list-style-type: none"> • predlagajo naslov posnetka, • v primeru intervjuja: si zamislijo vprašanja, ki bi jih lahko postavili vprašani osebi, • si zamislijo nadaljevanje besedila, • predstavijo svoje mnenje o besedilu ali razmišlja o stališčih govorca/govorcev, • tvorijo novo besedilo, v katerem posnema posnetek, • napišejo spis na temo besedila.

Slušno besedilo lahko učitelj uporabi tudi za utrjevanje slovničnih struktur, besedišča ali strategij upovedovanja (z dijaki/dijakinjami opazuje, kako govorniki uvedejo temo, posegajo po besedi, katere povezovalce uporabljajo, kako popravljajo napake, ipd.)

Vrste besedil	Tipi nalog
<ul style="list-style-type: none"> - učiteljeva navodila, - posnetki lekcij, - posnetki drugih besedil v učbenikih, - dvogovor (dialog, intervju), pogovor več oseb, razpravljanje, - vremenske napovedi, 	<ul style="list-style-type: none"> - vedenjski odziv na navodila, - alternativni tip (pravilno - napačno), - izbirni tip (dijak/dijakinja mora izbrati pravilno trditev, ilustracijo), - označevanje, risanje, grafično povezovanje po navodilu),

<ul style="list-style-type: none"> - razna navodila (opisi poti, recepti ...), - odlomki radijskih in televizijskih poročil, - odlomki radijskih in televizijskih reportaž, odlomki filmov, - obvestila, oglasi, - anekdote, šale, - uglasbena besedila: šansoni in popevke, - odlomki dramskih besedil, - diskusije. 	<ul style="list-style-type: none"> - dopolnjevanje (preglednic, obrazcev, besedila), - odgovori (ustni, pisni).
--	---

6.5.3 Ustno izražanje

Dejavnosti ustnega izražanja so dejavnosti, ki so v gimnazijskem programu zaradi številčnosti razredov najtežje izvedljive. Kljub težavam je treba ustno izražanje v razredu izvajati čim pogosteje. Le z vajo bodo dijaki/dijakinje pridobili ustrezno samozavest za učinkovito sporazumevanje v francoščini.

Poseben problem pri ustnem izražanju je popravljanje napak. Učitelj napake pri izgovoru, uporabi slovničnih struktur in izbiri besedišča predstavi kot normalen pojav. Napak pri ustnem izražanju učitelj ne popravlja sproti, saj bi s sprotnim popraviljem dijake/dijakinje zmotil. Napake si lahko zapiše in jih predstavi po končani dejavnosti. Prav tako ni nujno, da vsakič popravi vse napake, vendar mora na to dijake/dijakinje opozoriti. Pri ustnem izražanju je bolj kot slovnična pravilnost povedanega bistvena spontanost in tekočnost govora.

Pri ustnem izražanju dijaki/dijakinje uporabljajo komunikacijske funkcije, naštet v poglavju 3.8.

Ustno izražanje v razredu je lahko spontano ali pripravljeno vnaprej. Tudi pri tej dejavnosti lahko učitelj pripravi besedišče vnaprej, kar bo dijakom/dijakinjam olajšalo izražanje.

Dejavnosti:	Tipi nalog/aktivnosti:
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavijo sami sebe in svoje bližnje, - govorijo o tistem, kar jih zanima, - odgovarjajo na vprašanja, - zastavljajo vprašanja, - utemeljujejo svoje mnenje, - izražajo svoje občutke, - opišejo sliko ali drugo grafično predlogo, - opišejo stvari in osebe, - povzamejo besedilo, - pripovedujejo o določenem dogodku, temi, - so sposobni govoriti o umetnostnem besedilu in ga razčleniti, - znajo začeti, voditi in končati pogovor, - znajo vzpodbujati sogovornika z jezikovnimi sredstvi. 	<ul style="list-style-type: none"> - igre vlog, - različni dialogi: vodeni in prosti, - pogovor na podlagi ustne, pisne ali slikovne iztočnice, - pogovor o pripravljeni temi, - diskusija (z različico »za in proti«), - predstavitev pripravljene teme (exposé), - iskanje in dajanje informacij, - recitiranje, petje, - <i>dramatizacija,</i> - <i>igranje dramskega besedila,</i> - <i>interpretacija umetnostnega besedila.</i>

6.5.4 Pisno izražanje

Pisno izražanje je dejavnost, s katero pri pouku francoščine spodbujamo kreativnost in dijake/dijakinje hkrati navajamo na upoštevanje jezikovnih pravil.

Pisanje je sposobnost, ki se razvija z vajo. Dijakom/dijakinjam predstavimo dobro napisana besedila različnih tipov in jih opozorimo na njihovo zgradbo.

Pri pisnem izražanju so napake bolj opazne kot pri govoru in jih tudi lažje popravljamo. Pri popravljanju jezikovnih napak učitelj dijake/dijakinje navaja na različne vrste napak in jih opozarja na napake, ki jih s pazljivim pregledom napisanega lahko popravijo sami (zlasti lapsuse). Zelo koristne so tudi analize pogostih napak. Učitelj naj pazi na to, da bo posebej ovrednotil vsebino oz. komunikativno ustreznost napisanega.

Od bolj vodenih oblik pisanja prehajamo k manj vodenim in pazimo na to, da so predlagane aktivnosti čim bolj naravne.

Pred pisanjem dijake/dijakinje vsaj v začetku pripravimo na dejavnost s skupnim razmislekom o zgradbi (uvedemo povezovalce) in vsebini (skupno iskanje argumentov, lahko z možgansko nevihto - brain stormingom ali podobno dejavnostjo).

Posebno vlogo pri pisnem izražanju ima t.i. kreativno pisanje, s katerim s pomočjo različnih predlog spodbujamo dijakovo domišljijo in inovativnost in krepimo veselje do pisanja.

Dejavnosti:	Tipi nalog/aktivnosti:
<p>Dijaki/dijakinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisujejo poglavitne sestavine sporočila (dela zapiske), - opišejo predmet, osebo, dogodek, - napišejo razglednico, telegram, osebno in uradno pismo, - napišejo življenjepisa, - napišejo dnevnik, - napišejo konec ali začetek zgodbe, - napišejo vodeni spis, - napišejo spis (pripovedni, doživljajski, razpravljalni), - napišejo obnovo, - <i>napišejo esej o umetnostnem besedilu.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavljanje opisov, - pisanje vodenega pisnega sestavka (oglas, vabilo, osebno in uradno pismo, vodeni spis), - dopolnjevanje besedila, izpolnjevanje formularja, - pisanje zapiskov, - pisanje pisnega sestavka - spisa (pripovedni, doživljajski, razpravljalni), - <i>pisanje eseja o umetnostnem besedilu.</i>

6.5.5 Zmožnost ustnega in pisnega sporazumevanja – interakcije

Pri ustni in pisni interakciji gre za vsakdanjo komunikacijo: neformalne in formalne diskusije, debate, intervjuje, pogajanja, skupno načrtovanje, ipd.

Zmožnost interakcije vključuje tako zmožnost razumevanja kot zmožnost izražanja in skupno načrtovanje vsaj dveh govorcev ali piscev.

Dijake/dijakinje naučimo osnovnih pravil poseganja po besedi in jih zlasti naučimo, kako lahko prosijo za pojasnilo ali pojasnijo nejasnosti in s tem pripomorejo k nemoteni komunikaciji.

6.5.6 Zmožnost mediacije

Dijaki/dijakinje bodo zmožnost mediacije uporabljali zlasti v ustni obliki. Potrebovali jo bodo v primeru izmenjav, ko bodo morali posredovati med govorce svojega in tujega jezika ali v primeru, ko bodo v svoji deželi naleteli na tujca, ki jih bo prosil za pomoč. Zmožnosti mediacije pri pouku tujega jezika ne razvijamo posebej, prav pa je, da nanjo dijake opozorimo.

6.5.7 Zmožnost nebesedne komunikacije

Dijake/dijakinje opozorimo na osnovna pravila nebesedne komunikacije: geste in mimiko, držo, navade (npr. poljubljanje) in osnovne onomatopeje, ki se uporabljajo v francoščini (npr. »Chut«, »Bof«, ipd.).

7 VREDNOTENJE DOSEŽKOV

Preverjanje in ocenjevanje je pedagoško orodje za vrednotenje učiteljevega dela in dela dijakov/dijakinj, posredno pa tudi za vrednotenje šolskega sistema. Za učitelja, dijake in starše je povratna informacija.

Pri pouku francoskega jezika poteka **preverjanje znanja** vsako šolsko uro. Učitelj dijakov/dijakinj ne primerja med seboj. Na podlagi njihovega znanja preverja tudi svoj način dela. Dijaki/dijakinje ob preverjanju ugotovijo, česa še ne obvladajo dobro.

Ocenjevanje znanja je normativno, z njim učitelj dijake/dijakinje primerja med seboj in jih razvrsti.

Preverjanje in ocenjevanje je tesno povezano s cilji, ki jih zastavlja učni načrt, ter z delnimi cilji, ki si jih zastavi učitelj sam. Dijake/dijakinje mora seznaniti s cilji in merili za vse vrste ocenjevanja.

Učitelj uporabi čim več različnih načinov preverjanja in ocenjevanja. S tem dijakom/dijakinjam omogoči, da se izkaže pri tistih načinih, ki mu bolj odgovarjajo. K ocenjevanju pritegne tudi dijake/dijakinje, s tem pa jih motivira za sodelovanje in jih navaja kritičnega presojanja. Pri zaključevanju ocen ob koncu šolskega leta učitelj upošteva doseženo raven znanja in dijakov/dijakinj napredek med šolskim letom.

Zelo pomembna vrsta **sprotnega** preverjanja je **samopreverjanje**. To je miselna aktivnost, pri kateri se dijaki/dijakinje zavejo, kaj zna, česa še ne znajo in kje so vzroki njihovega neznanja. Je zelo dragoceno, saj se dijaki/dijakinje zavejo svojih težav in jih lahko premagajo sami/same ali z učiteljevo pomočjo, hkrati pa se zavedajo tudi svojega znanja, s čimer se krepi njegova/njena samozavest. Navaja jih tudi k večji sistematičnosti, ki je pri pouku tujih jezikov nujno potrebna. Na začetku jim učitelj pri samopreverjanju pomaga: sestavi jim preglednice obdelane snovi, v katere dijaki/dijakinje označijo, koliko obvladajo določeno snov. Pri tem je smiselno ločiti znanja od spretnosti. Ko se dijaki/dijakinje navadijo samopreverjanja, učiteljeva pomoč ni več potrebna. Pri

samopreverjanju učitelj uporablja tudi Jezikovni listovnik in preglednice, ki jih uvajajo sodobni učbeniki.

7.1 OBLIKE PREVERJANJA IN OCENJEVANJA

Učitelj preverja in ocenjuje **ustno** in **pisno**. Znanje preverja vsako uro, preverjanje prilagodi svojemu načinu dela. Pri ocenjevanju upošteva Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v gimnazijah.

Pisno učitelj preverja in ocenjuje domače naloge ter krajše in daljše pisne naloge. Pri tem ugotavlja stopnjo razumevanja pisnega ali slušnega besedila, poznavanja jezikovnih struktur, skladenjskih vzorcev, pravopisa, obvladovanja besedišča, sposobnosti argumentiranja, ustvarjalnosti in izvirnosti.

Krajše pisne naloge so sestavljene iz enega ali več tipov nalog, na primer:

- izbirni tip,
- alternativni tip,
- tip dopolnjevanja,
- tip urejanja,
- črtanje odvečnih besed, besed, ki ne sodijo v sobesedilo,
- iskanje sopomenk/protipomenk,
- kratki odgovori itn.

Če je le mogoče, naj učitelj poznavanja jezikovnih struktur ne preverja v izoliranih stavkih, temveč v kontekstu.

Daljše pisne naloge so pisni sestavki (pisma, spisi, eseji). Učitelj začne s krajšimi in tematsko lažjimi sestavki (opis osebe, svoje sobe itn.), v višjih letnikih pa preide k

zahtevnejšim oblikam preverjanja in ocenjevanja. Dijaki/dijakinje, ki se pripravljajo na maturo, spoznajo merila, ki jih vsebuje Predmetni izpitni katalog.

Pri vseh oblikah pisnega preverjanja in ocenjevanja je zelo pomembno, da so navodila za reševanje jasna, nedvoumna in razumljiva. Pri ocenjevanju je število točk za posamezno nalogo znano vnaprej in zapisano na listu. Dijaki/dijakinje so vnaprej seznanjeni tudi z učiteljevimi merili in vrstami nalog, za katere bodo ocenjen.

Pri **ustnem** preverjanju in ocenjevanju učitelj preverja in ocenjuje gladkost govora, pravilno izgovorjavo in intonacijo, poznavanje jezikovnih struktur in besedišča, poznavanje teme, sposobnost argumentiranja ter ustvarjalnost in izvirnost. Učitelj ustno preverja vsako uro, saj je to edini način, da popravi izgovor in intonacijo. Pri ustnem preverjanju in ocenjevanju učitelj dijake/dijakinje spodbuja ter išče znanje in ne neznanja. S takim načinom dijake/dijakinje motivira in krepi njihovo samozavest.

Z dijaki/dijakinjami, ki se pripravljajo na maturo, učitelj vadi vrste nalog, ki jih bodo reševali/reševale pri ustnem delu mature.

7.2 VSEBINE PREVERJANJA IN OCENJEVANJA

Preverjanje in ocenjevanje sporazumevalnih zmožnosti:

Učitelj preverja in ocenjuje tudi spretnosti: bralno in slušno razumevanje, ustno in pisno sporočanje. Pri nekaterih oblikah se preverjanje in ocenjevanje spretnosti prekriva s preverjanjem in ocenjevanjem znanj, saj učitelj zlasti pri produktivnih spretnostih (govor, pisanje) ne more zanemariti znanja slovnice in bogatosti besedišča.

Slušno in bralno razumevanje učitelj preverja in ocenjuje ustno in pisno. Preverja razumevanje celote in podrobnosti. Besedila, ki jih uporabi za sestavo nalog, morajo biti prilagojena znanju in poznavanju posamezne teme. Slušna besedila naj bodo v čim večji meri avtentična, vendar je treba paziti na primerno hitrost govora in na to, da govor ni

preveč narečno obarvan. Navodila za reševanje nalog morajo biti jasna in razumljiva. Pri preverjanju slušnega razumevanja se dijaki/dijakinje pred poslušanjem seznanijo s tem, kar se od njih pričakuje (preberejo trditve ali vprašanja, si ogledajo tabele, ipd.). Primerni tipi nalog za preverjanje slušnega razumevanja so naloge izbirnega tipa, naloge pravilno - napačno, kratki odgovori, tipi povezovanja itn. in ne naloge, ki zahtevajo preveč pisanja. Učitelj pri preverjanju razumevanja ne ocenjuje slovničnih in pravopisnih napak.

Pri **ustnem izražanju** učitelj preverja in ocenjuje dijake/dijakinje v pogovoru, igri vlog, kratki govorni vaji ipd. Ocenjuje gladkost govora, izgovor in intonacijo, poznavanje jezikovnih struktur, besedišča in teme, rabo komunikacijskih strategij, ustvarjalnost in izvirnost.

Pisno izražanje učitelj preverja in ocenjuje z različnimi vodenimi in samostojnimi pisnimi sestavki. Ocenjuje poznavanje jezikovnih struktur, bogatost besedišča, zgradbo sestavka, pravopis, poznavanje teme, ustvarjalnost in izvirnost.

Preverjanje in ocenjevanje znanj

Učitelj preverja in ocenjuje poznavanje slovnice, besedišča, književnosti, kulture in civilizacije. Pri preverjanju in ocenjevanju znanja **slovnice** glede na cilj uporabi različne vaje; poznavanje oblik lahko preveri s preprostejšimi strukturalnimi vajami (ponavljanje, nadomeščanje, dopolnjevanje, transformacija ipd.), rabo pa z dopolnjevanjem, vprašanji in odgovori, nalogami izbirnega tipa, povezovanjem, prevodi, ipd. Če je le mogoče, preverja in ocenjuje v kontekstu in ne z izoliranimi stavki.

S podobnimi vajami preverja in ocenjuje tudi poznavanje **besedišča**.

Za preverjanje poznavanja **književnosti, kulture in civilizacije** lahko učitelj uporabi različne tipe nalog ustnega in pisnega sporočanja: predstavitev teme (exposé), obnova, vodeni in prosti spis ipd.